

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pentru apărarea Bisericii și a preoțimei.

Nenumărate prilejuri ni-s'au dat să observăm, că P. Sf. nostru episcop Grigorie apără cu vreme și fără vreme Biserica noastră și se interesează și de soarta materială a preoțimei. Am reprodus într'unul din numerii precedenți, declarațiile făcute de Prea Sfinția Sa unui redactor al ziarului „Universul”. Reproducem acum interesantele declarații făcute unui domn redactor al ziarului „Patria” din Cluj, care în doi numerii consecutivi, din 12 și 13 Oct. a. c. publică următoarele:

Un stâlp al credinței:

Episcopul G. Comșa al Aradului.

Activitatea marelui păstor. Realizări temeinice și planuri noi.

De vorbă cu P. S. Sa Episcopul Grigorie.

Aradul prezintă, pe lângă aspectele unui oraș modern, și pe acelea ale unui recunoscut centru spiritual-bisericesc. El este și azi, ceea ce a fost și în trecut, mândra cetate a misionarismului ortodoxiei românești, reprezentată azi atât de înălțător de Arhiepiscopul Grigorie Comșa, Episcopul Aradului.

Preasfințitul Grigorie este pentru gazetari unul din cei mai buni și mai sinceri prieteni. De bransa lor îl leagă într'o mare măsură trecutul și chiar prezentul. Activitatea Sa a fost tot atât de rodnică și în ogorul spinos al presei românești de dincoace de Carpați, precum de rodnică și măreață este astăzi în acel al pastorației sfintei Sale episcopii.

De aceea, mergând la Arad, cel dintâi gând ne-a fost ca să ne adresăm marelui Pă-

rinte, rugându-l să ne spună câteva cuvinte și despre rodnică Sa activitate pe care de aproape un deceniu o depune zi de zi și ceas de ceas în ogorul bisericii strămoșești :

DE VORBĂ CU P. S. GRIGORIE COMȘA

L-am găsit în modestul dar impunătorul palat din str. Eminescu, ocupat cu agendele eparhiei. Cu toate acestea, P. S. ne-a primit cu bunătatea-i caracteristică și după ce i-am comunicat scopul audienței, a binevoit să ne dea relațiunile de mai jos.

— *Care este situația religioasă-morală din Eparhia Aradului?*

— „Țin dela început să Vă felicit că vă preocupă asemenea întrebări. Nu poate să vă facă decât cinste întrebând de suflete, de grija noastră asupra celor spirituale, supramateriale, nemuritoare. Ne emoționează că vă interesează cum executăm noi porunca Mântuitorului: N'am venit să-i chem pe cei drepti, ci pe cei păcătoși la pocăință”. Ne bucurăm că vă interesați să vedeți dacă ne ostenim, ca și pe cel ce în ceasul al unsprezecelea vine benevol la muncă mântuitoare, cum îl primim. Accentuăm însemnătatea întrebării și meritul dvoastre, pentru că prea mult se vorbește azi de cultură

în raporturile ei cu natura, dar prea puțin de cultura adevărată a sufletului, în referințele lui cu o existență superioară. Cultura religioasă-morală satisface pe deplin setea omului, dar cea profană îl lasă pe om pradă atâtor și atâtor alte dorinți nejustificate și neimplinite.

Situația generală a eparhiei Aradului se poate deduce din situația de acum opt ani, când aveam cu 60 parohii mai puțin și deci cu 60 preoți mai puțini. Ce înseamnă 60 preoți în plus, aceasta o explică avântul tineresc al nouilor preoți, pregătirea lor pentru o acțiune mai accentuată și cantitativ și calitativ. Am găsit la venirea mea în eparhie, înainte cu opt ani, un sănătos spirit conservator și nu-mi trebuia decât să armonizez respectul trecutului cu grije de drepturile viitorului. Toată lumea se așteaptă la transformări spirituale rapide, dar să nu uităm, că luasem cârmuirea eparhiei în timpuri grele, de o pronunțată febră postbelică. În războiul omul s'a învățat să creadă că nimic nu mai este statornic, că viața nu are valoare. Ritmul tranșelor și glasul obuzelor nu se potrivea cu credința în stabilitatea lucrurilor. Și tocmai religia a fost aceea, care a picurat în suflete sentimentul stabilității lucrurilor rânduite de Dumnezeu! Am început o propagandă vie; misionarismul. Am început cu pildă personală. Am cutrierat sat cu sat, biserică cu biserică, nu numai la sfințiri de biserici, ci în mod programatic. Am izbutit să introduc ceva nou. Poporul începu să vadă că arhiereul său are un plan de muncă intensificat și prin trimiterea de preoți misionari din sat în sat. În felul acesta, cei reînțorși dela front și cari au văzut lume străină, au început să vadă că și biserica noastră are forțe multe, cari se interesează de soarta sufletească a poporului.

Din această lucrare se arată ca o noutate vie introducerea misiunilor religioase pentru popor, așa cum ele există în biserica catolică. Am făcut propagandă pentru acele misiuni, am trimis la ținerea lor preoți destoinici și astfel zeci de mii au venit să-și purifice sufletele prin taina pocăinței.

Și pentru ca poporul să vadă că toată viața lui ne interesează, am înființat case culturale, dintre cari vre-o 12 sunt sfințite de noi. Avem 118 case culturale în eparhie.

Am înființat „**Biblioteca Creștinului Ortodox**” și care a tipărit până acum 110 broșuri pentru popor, fiecare în aproape zece mii de exemplare. Am organizat tineretul la sate, dar în unele parohii avem și societăți feminine,

etc. Avem biblioteci protopopești, parohiale și ale tineretului.

PREOȚIMEA ȘI POPORUL

— *Care este spiritul populației și al preoțimei?*

„Eu voi începe cu preoțimea, pentru că ea și astăzi este conducătorul adevărat al satelor, acolo unde preotul și-a văzut de altar, preotul e primit cu multă simpatie. Preotul adevărat s'a înglobat la munca grea a apostolatului și pot spune că am în eparhie preoți, cari au cea mai mare mulțumire sufletească de munca lor. Cu toată propaganda deșantată a sectarilor, cu toate stricăciunile produse de unele accente demagogice, preotul bun nu a descurajat, ci și-a făcut datoria. S'a constatat bunăoară că numărul predicilor, în raport cu trecutul, crește aproape îndoit.

Dar preoții au neajunsul de a primi un salariu aproape neînsemnat, ceea ce îi face să ceară statului mai mult sprijin, căci poporul nu mai plătește nici taxele de epitrahil, zicând că preotul are *leafă* dela stat. La rândul său Statul crede că preotul primește dela popor, iar preotul suferă pe nedrept, neputându-și da pruncii la școală. Noi la Arad, chiar în 6 Septembrie a. c. am dat o scrisoare Pastorală către popor, ca să aibă grijă de dotația materială a clerului.

Cât privește poporul, constatăm că, cu toate ravagiile războiului, el este accesibil pentru religie. Eu am văzut prin reviste discuții asupra întrebării, dacă poporul nostru este religios sau nu. Mărturisesc că nu mă frământă întrebarea aceasta ca teză generală, ci mai mult mijloacele prin cari poporul poate să-și satisfacă setea religioasă existentă. Setea religioasă a poporului se manifestă prin Oastea Domnului, ba chiar și prin unele treceri la sectari. Sufletul nostru încă dorește să fie un subiect docil și treaz al voinței divine, românul vrea să fie îndreptați de voința divină, toți pașii lui, cuvintele lui, gândurile lui să fie în slujba lui Dumnezeu. El vrea să iasă din sclăvia instinctelor și să fie înfăptuitor al inspirațiilor divine. De aceea acest popor și azi cinstește pe preot cu ardoarea din trecut; eu văd bucuria nemărginită a poporului când cobor în mijlocul lui la vizitații canonice. Și văd pe cel mai săraci că neajutați de nimeni își fac biserică. Văd că poporul ar jertfi și mai mult, dacă ar înceta izultele cu care în fața lui se tratează oamenii în propagandă politică. Văd că poporul acesta

s'ar ocupa cu mai mult de sufletul său, dacă ar vedea că este mai multă colaborare între biserică, școală și administrație.

Biserica este ultima nădejde...

REVENDICARI ȘI DOLEANȚE

Am vrea să cunoaștem revendicările și doleanțele Excelenței Voastre?

Dar cine nu are încă dorinți? Inima omului este plin de dorinți nobile și voește ca lucrurile spirituale să fie împărtășite cât mai mult. Biserica face cunoscute lucrurile adevărate ale spiritului și ea vestește mai mult adevărul, că lucrurile sufletești, bunurile spirituale, cu cât sunt împărtășite mai multor oameni, cu atât mai mult cresc valorile spirituale. Deaceia, în munca noastră am avea nevoie de sprijin ca să putem avea un internat pentru elevii de liceu, mijloc pentru plata unui misionar al tineretului, pentru plata preoților din parohiile neplătite de stat, pentru un palat cultural al eparhiei, o catedrală, etc., etc.

Suntem în drept să cerem sporirea orelor de religie la școlile de comerț, profesionale, de ucenici, să se dea unor învățători îndrumări mai categorice de a fi colaboratorii preoților, să se caute în tot locul selecționarea valorilor. Administrația și școala să caute un contact mai viu cu biserica, atât de necesară fiind colaborarea și atât de mult arătându-se și acum rolul național al bisericii, de pildă unde sunt coloniști, cari numai la umbra bisericii simt că au o mamă sufletească.

Doleanțe de sigur că avem și către mulții fii distinși ai Bisericii, ajunși în bune situații materiale, dar cari au uitat de spiritul jertfelnic al fondatorilor, ca Gojdu, Ungureanu, Mihu, Jiga etc., etc. O mulțime de tineri ne cer burse și ne doare sufletul că nu-i putem satisface. Și ce să mai zicem de miile de săraci, pe cari biserica nu-i poate ajuta cum trebuie? Dacă biserica ar putea exercita mai multă caritate, prestigiul ei s'ar mări.

SECTARI I...

— *Sectari aveți Preasfințite?*

La Arad, cum știți, există baptismul din

anul 1875 și azi bapțiștii au adevărate citadele pe sate, case de rugăciuni zidite pe domenii de stat sau particulare sub unguri, cu scop de a desface poporul de preoți, ca aceștia să nu mai poată conduce poporul. Dar cu toată libertatea dată sectelor, oamenii văd că baptismul și adventismul a fost și sunt numai chestie de bani pentru o serie de impostori ai celor creduli din popor. Precum lumea vine la medici neoficiali și clandestini așa mergeau până acum la predicatori unii oameni, a căror bună credință a fost înșelată. A fost și este val și amar în Rusia cu 15% sectară a populației, care înțelegea altcum creștinismul, și care nici la noi nu este altceva decât o impulsie prozaică a celor ce urmăresc distrugerea ideii de ordine și autoritate. Oamenii năcăjiți și incuți se iau după glasul de sirenă, dar precum sirenele din mitologie au dus pe navigatori spre stânci, așa și sectarii voesc să ducă la prăbușire ordinea morală și de stat. Copleșiți de șarlatanism, aceștia exploatează bună credința celor incuți și abuzează de largeța cu care statul i-a dăruit din belșug. Dacă statul și-ar lua osteneala să cerceteze din ce resurse trăesc miile de predicatori și din ce izvoare se plătesc predicatorii, ar rămâne consternat de constatări.

Predicatorii au la îndemână toate inzultele cu cari ne tratează preoții și lucrările sfinte și au libertatea de a călca toate legile în vigoare referitoare de culte. S'a constatat, că sectanții au predicatori fără nici o școală, cari nu respectă legea trecerilor, sfidează și provoacă cu fanfarele, când noi avem prohodul Domnului, etc. Casele de rugăciune sunt făcute cu șiretlic lângă biserici, ca provocarea și sfidarea să fie deplină.

Noi nu ne bazăm nici pe poliție, nici pe jandarmerie în combaterea sectelor. Noi sesizăm primejdia prin grai viu și broșuri, precum și prin conversații particulare cu cei rătăciți și acum primejdia nu se mărește. Baptismul este acum zguduit în interior, fiind rupt în trei părți, iar a patra parte a trecut la secta tremurătorilor. Dacă se aude de vre-un botez baptist, să nu se creadă că e vorba de trecere, nu, este botezarea fiilor de bapțiști. Tinerii bapțiști sunt terorizați de părinți cu desmoștenire, căci altcum nici unul nu ar mai urma baptismul. Cu răbdare, cu blândețe mai ușor îi apropii pe bapțiști, decât cu orice alte mij-

loace. Statul ar trebui să controleze respectarea legilor de către bapțiști și oprirea predicatorilor analfabeți și primejdia ar înceta.

Lupta cu sectele a făcut pe unii țărani ortodocși să se angajeze și ei la luptă și cunoscând bine Biblia, ei ne ajută contra sectelor. Ne ajută și mulți învățători și alți intelectuali. Administrația ne ajută și ea cât poate.

GRIJA PENTRU TINERET

Doriți a ști ceva despre tineret? La noi aproape în fiecare parohie este organizat tineretul în societatea „Sf. Gheorghe” și cu încetul îi vom organiza pe protopopiate și apoi pe eparhii. Avem parohii unde tinerii au și societăți sportive puse sub auspiciile bisericii, astfel că Biserica în adevăr este o mamă bună. Aici biserica ia ca pildă pe Mântuitorul, care atât de mult a iubit pe tineri dându-le viață plină de căldură internă și putere armonică. Mântuitorul n'a fost și nu este un ocolitor al lumii reale cu bucuriile ei curate. Domnul nu este un stoic cu gheață pe buze, un filosof care să-și nege propria viață și să dorească Nirvana. Nu !! Nu este un vulcan cu lava stinsă, ci El se bucură și are iubire de oameni; El se întristează și plânge. Se mână cu sfințenie și se agită. Chiar față de Petru întrebunțează cuvinte fulgerătoare, pe negustorii de biserică îi dojenește. Domnul e plin de temperament, dar nu trece limita. Are afecțiuni puternice, dar nu dispoziție pentru a se pierde vremea ce lucruri ușoare. El merge înainte cu pași măsuțați, dar nu cu graba năvalnică a tânărului lipsit de experiență. În asemenea spirit voim a crește tineretul și noi binecuvântăm cu inima curată pe ceice în direcția aceasta ne vor da concursul. În special pe învățători îi invităm să ne ajute a organiza tineretul.

Ce vă incurajază în munca P. Sf. Voastre?

„Faptul că slujesc lui Dumnezeu, Bisericii și neamului. Toată nădejdea mea este la Dumnezeu și la ajutorul preoților și al unor intelectuali cu inimă, precum și inima bună a poporului. Am citit nu de mult, că în Paris un colportor vindea cărți pe stradă. Una din cărți purta titlul: Nădejdea din urmă! și colportorul striga: Nădejdea din urmă, toți oamenii trebuie să o citească. Seara la ora 7 un polițist îi strigă: E ora 7, ai putea să nu mai strigi despre cartea dtale. Dar colportorul zise: Dacă Dumnezeu voește, toată noaptea voi striga și voi rămâne aici la datorie!!!

Ziua și noaptea voi striga și eu intelectualilor și poporului: **Biserică e ultima nădejde, nu uitați frați români!**

350 DE VIZITAȚII CANONICE

Și acum, că mă întrebați de activitatea mea personală, iată las să grăiască poporul despre cele 350 vizitații canonice făcute în 350 biserici și cele 70 lucrări pe cari le-am tipărit și prin cari am voit să laud pe Dumnezeu și să fericesc neamul meu românesc.”

Ultimele cuvinte ale Preasfințitului meu interlocutor au împrăștiat în juru-mi razele luminei binefăcătoare. Prin geamul deschis soarele își trimitea razele-i calde, iar la Catedrală un dangăt chemător anunța lunei începutul Sfintei Vecernii. Mulțumesc înaltului ierarh pentru îndălțătoarele cuvinte și părădesc reședința cu sufletul plin de seva unei vieți nou, viața adevărului.

EM. C. SABĂU.

Noul Episcop al Caransebeșului.

I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. Vasile Lazarescu.

Marele Colegiu pentru alegerea de Mitropoliți și Episcopi, întrunit la București, Sâmbătă în 21 Octomvrie a. c. a ales cu 121 de voturi Episcop al Caransebeșului pe I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. Vasile Lazarescu, profesor la Academia teologică din Oradea.

I. P. C. Sa nou alesul Episcop al Caransebeșului, este fiul eparhiei noastre. S'a născut înainte cu 40 de ani în comuna Jadani, tractul Vinga. A studiat sfânta teologie la Universitatea din Cernăuți, unde a luat doctoratul. Și-a complectat studiile în științele filozofice și pedagogice la Universitățile din Budapesta și Viena.

Venit acasă a funcționat ca profesor la Academia teologică din Sibiu, când a intrat în monahism. Dela Sibiu a fost chemat la Academia teologică din Oradea, unde în urma calităților apreciate, cu care este împodobit, s'a ridicat repede până la treapta de Arhimandrit. Câți-va ani a redactat revista „Legea Românească” dela Oradea, ale cărei coloane le-a împodobit cu articole de valoare. A publicat 2 cărți din domeniul teologiei. Părintele Lazarescu este o forță tină, plin de însuflețire pentru progresul Bisericii noastre.

Felicităm eparhia soră pentru alegerea norocoasă, iar noului Episcop îi dorim ca de pe tronul fericitului Episcop Ioan Popasu, să conducă destinele eparhiei Caransebeșului pe drumul progresului, mulți ani cu sănătate și fericire.

Maica Domnului și frumuseța vieții.

Nimic nu e așa de înduioșător în lume, ca momentul când copilașii, cari ceasuri întregi au stat în fața vitrinei cu jucării, pleacă mai departe. De adio toți își petrec mânuțele pe peretele gros de sticlă, care face ca jucăriile să fie așa de aproape și totuși așa de departe. *Ah, afurisitul de perete de sticlă*, de nu ar fi el ce bine am putea să prindem cu mâinile toate jucăriile și să ne jucăm cu dânsle. Și copiii cu regret greu în suflet pleacă mai departe. *Și, durere, cu acest gros perete de sticlă ne întâlnim apoi tot mereu în viață și noi oamenii mari.*

Nu lipsește pe acest pământ nimic din aceea ce ar putea să ne facă viața frumoasă, dulce și plăcută. Este aur, argint și diamant destul pentru podoabele noastre. Sunt grădini cu flori, păduri întinse, munți înalți, văi minunate, cer cu stele frumoase, pământ cu tot felul de poame gustoase, dans, cântec, petrecere, cunoscuți și prieteni și dacă închizi ochii și uiți realitatea, ți se pare că toată lumea aceasta, cu toate bunătățile și frumusețile ei, îți stă întinsă la picioare.

Dar teribilul perete de sticlă pare că merge pururea înaintea ta și se așează chiar acolo unde pe tine te doare mai mult. Și atunci și tu om mare, care poți să visezi așa frumos, îți întinzi mâinile și vai ce urâtă și ce dură este realitatea, care cu un perete nepenetrat te desparte de toate bunătățile pe cari sufletul tău le vede în dosul lui.

Și atunci să nu fi trist, să nu fi nemulțumit și să nu protestezi în contra rânduielilor din aceasta lume?

Sentimentul acesta profund trist îl încearcă de atâtea ori fetițele noastre. În cutare sat, departe de drumul mare, stă o fetiță gingașă, cu minte, muncitoare și cu atâta nobleță în suflet de ar putea ferici o țară și totuși dânsa plânge de atâtea ori, fiindcă i se pare o curată imposibilitate să ajungă acolo unde doare, viața ei i se pare că e un tablou frumos aruncat unde-va în miezul pădurii, unde nu mai străbate nici un suflet înțelegător.

Și după amiezile de toamnă cu frunze căzătoare și serile lungi de iarnă cu clipe așa de potrivite pentru vis, cu ochii deschiși, îi coc un gând rău în suflet. Puntea care duce la fericirea visată pe pământ nu este decât bogăția. „De aș fi bogată, aș putea avea totul, aș putea fi așa de fericită, dar fiindcă sunt

săracă, nu sunt nimic și nici nu pot visa la fericire“. Ca să vezi, fetiță și toate fetițele, *că nu bogăția este puntea la fericire*, am să vă enarez ce a pățit una dintre cele mai bogate femei din lume înainte cu vre-o câțiva ani. O americană foarte, dar foarte bogată, mai întâiu și-a pierdut soțul, apoi unicul băiat și rămasă singură a început să călătorească în toate părțile pământului. Poposind într'un oraș din Africa într'o bună dimineață a fost găsită moartă. Ce s'a întâmplat? Servitoarele și servitorii ei au otrăvit-o, fiindcă au dat cu soteală că nobila doamnă în testamentul ei a provăzut mari onorarii pe seama lor.

Bogăția nici în cazul acesta, nici în alte multe cazuri, nu este și nu poate fi puntea la fericire. Nu, puntea la fericire este numai un suflet frumos.

Maica Domnului, fată sărmană, fericită pe pământ și pururea fericită și dincolo de pământ, nu a avut nici o bogăție și totuși înaintea ei nu a rămas necunoscut nici un strop de fericire. Tot ce este fericire pe pământ și în ceruri, a trecut prin sufletul ei.

Adevărat Maica Domnului a fost săracă în pietrii lustruite, în aur și argint lucrat în feluri și chipuri, a fost săracă în moși întinse și în metale scilpitoare, dar a fost bogată cu adevărat, fiindcă numai bogăția sufletească este bogăție adevărată, care nu poate periciodată și nu poate pierde nimic din preț.

A fost bogată în alese virtuți, cari în adevăr fericesc pe om, liniștindu-i, mulțumindu-i și ridicându-i sufletul către cer.

Ce comori grozave putea Maica Domnului să strângă pe pământ și totuși nu i-a trebuit nici o comoară. Ce podoabe putea să poarte, de cari nici nu a văzut lumea, fiindcă îi ajungea un cuvânt și pădure de perle i se așterneau înaintea picioarelor, și nu le-a cerut. Ce palate, ce grădini, ce gustări putea să aibă și nu a cerut nimic. Și tu fetiță mori de tristeță că nu ai bogăția ca punte la fericire, că nu strălucești, că nu ți se pomenește numele, că nu te admiră nimeni, că nu ești purtată în mijlocul mulțimei într'o trăsură aurită?

Nu regreta niciodată ce cer sufletele dure și neînțelegătoare, fiindcă din deșertăciunile pe cari le vânează lumea nu a răsărit niciodată fericirea ci numai caricatura fericirii.

Maica Domnului a trăit o viață așa de frumoasă pe pământ, încât mai frumoasă nu se poate închipui. Sufletul Maicii Domnului a fost bun și curat, plin de credință, de iubire și de nădejde în Dumnezeu. Acest suflet nu a fost niciodată întinat de minciună, de nesince-

ritate, de nedreptate, de ură, de invidie, de lăcomie, de lipsă de recunoștință, de rea voință și alte multe și urâte păcate.

Uitați-vă puțin în sufletele voastre, dragi fetițe, și dacă găsiți acolo cât de puțină întinăciune *lăpdați-o*, fiindcă în sufletul întinat de patimi și păcate *nu poate fi tericire.*

O scriitoare spune că omului, ca să fie fericit, îi ajunge un buchet de flori și o rază de soare, subînțelegând sufletul care le poate pricepe frumuseța.

Viața poate fi *frumoasă*, dar niciodată cu *ajutorul pietrelor și a metalelor ciselate, ci cu sufletul ciselat.*

Lucrați la frumuseța sufletului vostru, iubite fetițe, cu răbdarea și cu dragostea sculptorului, care dintr'un bloc de piatră zi de zi lucrând, face o statuie frumoasă. În munca aceasta de a vă face sufletul frumos, *conducătoare voastră să fie Maica Domnului.*

Lumea în jurul vostru e rea, voi *cu ochii țintă la Maica Domnului fiți bune la suflet.*

Lumea este încontinuu neliniștită de dorinți mari, voi aveți o singură dorință, de a avea *sufletul curat.*

Căutați ca calitățile voastre sufletești să nu fie închiphuite ci reale, fiindcă *sufletul așa cum îl vrea Maica Domnului, face viața foarte frumoasă.* De câteori vin ispite, cari vor să vă întoarcă de pe drumul bun, *voi fiți tari și vă gândiți că au fost împărați, regi, generali, bancheri, cari nu au putut să afirme că au cunoscut cândva frumuseța vieții*, care nu putea veni decât din sufletele lor pe cari le-au neglijat.

Păretele de sticlă, care se ivește în viața voastră, fetițelor, și vă desparte de dorințele voastre cele mai frumoase, se năruie *prin ajutorul Maicei Domnului, la care trebuie să vă ridicați de fapt cu sufletele voastre.*

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Pagina catihetică

Materiile de Religie pentru cl. I. primară.

16. Avesalom.

Regele David a avut mai mulți copii și se ruga mult lui Dumnezeu pentru ei, că-i iubia. Unul dintre copii, *Avesalom*, a fost rău cu tatăl său, cu frații și cu vecinii. David a *plâns* de multe ori pentru Avesalom și îl *iertă*, crezând că se va îndrepta.

Avesalom s'a făcut mare. Era frumos și avea *păr mare și bogat*. Firea însă nu i s'a schimbat. Și a zis Avesalom unui *general*: Dă-mi sfat, ce să fac? Acela i-a zis: Să aduni la tine tot poporul și *vei bate pe David și tu vei fi rege*. Avesalom a ascultat sfatul. S'a făcut un războiu mare. David însă zicea poporului său: *Cruțați pe fiul meu, Avesalom.*

Avesalom era călare și calul a intrat cu el sub desimea unui stejar și *s'a încleștat capul lui în stejar*. Calul s'a dus mai departe și el *a rămas spânzurat*. Zece soldați l-au aflat, îl *loviră cu săgețile și-l omoriră.*

David auzind aceasta *a plâns cu amar* și zicea: Fiul meu, Avesalom, fiul meu.

*

† Mântuește, Doamne și miluește pe cei trimiși în slujbe, pe părinții, frații și surorile noastre și pe toți ortodocșii creștini. †

17. Ahav și Isabela.

Fost-a un rege cu numele *Ahav* și regina *Isabela*. Amândoi erau *răi înaintea lui Dumnezeu*. Un sărac, anume *Nabot*, avea o vie lângă aria regelui. Regele a zis către Nabot: *dă-mi via ta și-ți voi da altă vie, sau îți voi plăti cu argint*. Nabot a zis: *Ferească-mă Dumnezeu, să dau eu moșia părinților mei*. Ahav a venit acasă *trist, s'a culcat și nu a mâncat.*

Isabela a zis lui Ahav: Pentru ce-ți este sufletul turburat. El a răspuns: am vorbit cu Nabot să-mi dea via pe bani, sau să-i dau alta și el a zis: nu voiu da moșia părinților mei. *Isabela* a grăit: scoală-te și mănâncă. *Eu îți voi da via lui Nabot.*

Isabela a pus doi oameni răi împotriva lui Nabot, cari *mărturisiau mințind*: Nabot a hilit pe Dumnezeu și pe rege. Așa Nabot a fost scos din cetate și l-au ucis cu pietre.

Și a grăit Dumnezeu: În locul unde au ucis pe Nabot, acolo *vor linge câinii sângele lui Ahav*, iar pe *Isabela câinii o vor mânca*. Așa s'a și întâmplat, precum a fost cuvântul Domnului care a grăit.

*

ad. 16. Continuăm ciclul lecțiilor prin cari tratăm poruncile dumnezeesti. Pentru porunca a cincea unii au recomandat cunoscuta lecție despre Noe și fiii săi, iar alții lecția care ar arăta iubirea lui Iosif, față de tatăl său Iacob. Noi apreciem valoarea ambelor lecții, dar nu vrem să prezentăm în clasa I. primară defectele, sau greșelile părinților. Din acest punct de vedere luând lecția despre Noe și fiii săi, ar tre-

bui să explicăm — și ar fi forțată explicarea, — că Noe n'a cunoscut tărâia vinului, că nu știa ce urmări va avea. Spre a evita aceasta, nu am ales-o pentru clasa întâia. N'am ales-o apoi pentru motivul, că singur biestemul lui Noe nu evidențiază suficient de zguduitoare urmările călcării poruncii, iar porunca nici nu era dată. O singură lecție despre Iosif nu poate cuprinde istoria lui întreagă și suntem de părerea, că Iosif numai în clasa a II-a poate fi prezentat cu toate calitățile sale.

În chipul acesta am luat pe *Avesalom*. Aici ni se înfățișează iubirea lui David față de toți fiii săi și în special față de *Avesalom*. A plâns pentru el văzându-l rău, dar credea că se va îndrepta și îl ierta. Deși prigunit de *Avesalom*, David cere oamenilor săi să cruțe pe *Avesalom* și plânge cu amar, când i se spune că *Avesalom* a fost ucis. — Aci ni se înfățișează răutatea, uneltirea fiului împotriva tatălui său. Atâta iubire părintească și atâta răutate filiască, rar sunt puse față în față ca în istoria lui *Avesalom*. Rar găsim istorii, în cari să ni se prezinte așa de grozavă pedeapsa, că cel ce nu-și cinstește părinții, nu va avea parte nici de bine, nici de mulți ani pe pământ.

În chipul acesta, aproape fiecare cuvânt din porunca a cincea își are explicarea în această istorie.

Noi știm, că o seamă de pedagogi cer istorioare, exemple pozitive. Cu alte cuvinte se cer exemple, în cari să se arate fericirea celor ce împlinesc poruncile. Nu contestăm valoarea exemplilor pozitive. Suntem însă de părerea, că exemplele trebuie să întrunească toate, sau cât mai multe elemente, pentru a scoate din ele, ca învățătură, poruncile întregi. De altă parte putem constata, că decalogul, aproape în întregime, este întocmit din porunci — să zicem așa negative: „Să nu...” Rugăciunea va fi explicată arătând, că alătura de părinții trupești avem părinți sufletești, avem conducători. Părinții noștri, cu noi, și cu frații noștri suntem o familie. Împreună cu toți creștinii ortodocși formăm marea familie, care este Biserica. *Cea mai frumoasă datorie față de toți este să ne rugăm pentru ei.*

ad. 17. Cu lecția despre *Ahav și Isabela* dorim să luăm trei porunci. Pentru aceasta avem timp să ne ocupăm trei ore de această lecție. Ne vom da silința să relieffăm pentru Nabot iubirea de *moșta părintească*, ca o virtute, pe care se întemeiază patriotismul. La *Ahav și Isabela* vom reliefa: 1. *lăcomia, pofta* de a avea cele ce sunt ale aproapelui și care în sine e un păcat mai mult față de noi înșine, căci duce la tristețea, aduce tulburări sufletești. *Ahav* a venit acasă trist, s'a culcat și nu a mâncat, fiindcă nu și-a împlinit *lăcomia și pofta*. 2. *Mărturiile mincinoase* născocite și puse la cale de *Isabela*. 3. *Uciderea* lui Nabot.

Aci avem prilej să învățăm, că poruncile sunt în strânsă legătură unele cu altele și toate formează un

întreg. Cine calcă o poruncă, va călca și pe celelalte. Fiecare păcat este izvorul unui alt păcat, sau al unui șir de păcate.

Încheind cu aceasta ciclul lecțiilor pentru poruncile dumnezeiești, vom face repetiția lor și le vom recapitula desenând pe tablă și elevii pe plăci tablele legii. Pe cea dintâi vom scrie numărul (fără text) al celor dintâi patru porunci, iar pe a doua celelalte șase. La fiecare se va pune întrebarea: unde am învățat-o, în care lecție, pentru ce a poruncit Dumnezeu aceasta? etc. Astfel: porunca întâia ne-a dat-o Dumnezeu, fiindcă el este făcătorul lumii și al nostru.

Firește, e de prisos, să amintim, că n'am luat separat și porunca a șaptea. Sunt catiheți cari o iau chiar în clasa I. primară. Oricât ne-am frământat, oricât am examinat istorioarele și felul prezentării lor spre a ajunge la porunca „Să nu fii desfrânat” sau „Să nu faci fapte rușinoase”, nu am putut intra în vederile acelor catiheți sau autori.

Din ordinea decalogului însă n'o putem scoate. Nici nu putem trece peste ea fără un cuvânt de explicare. Iar explicarea va fi dată în felul următor: Cel ce nu ține măsură, cel ce nu se ține în frâu, la mâncare, la beaură, este desfrânat. Începutul desfrâului de fapt este în mâncare și beaură. Explicarea integrală a poruncii n'are rost să se dea nici în clasele următoare ale școlii primare. Ea formează punctul cel mai susceptibil, cel mai gingaș în catehizare. Aci numai părinții luminați pot să și lumineze copiii. Și lor li se cere o deosebită prudență. Nici predicile, nici conferințele nu pot să între pe terenul acestei porunci. Riscă să producă sminteală. Singură Taina sfintei Spovedanii ne dă posibilitatea de a combate răul, de a arăta urmările grozave ale desfrâului. Și aci se impune un tact pastoral plin de grije și de precauțiune. Acestea sunt motivele cari ne-au determinat pentru a nu lua ca lecție una din multele istorioare pentru porunca a șaptea dumnezească.

Cu lecția despre *Ahav și Isabela* și respectiv cu recapitularea și așezarea poruncilor în ordinea decalogului, am încheiat seria lecțiilor pentru trimestrul al doilea.

Pr. Florea Codreanu.

INFORMAȚIUNI.

P. S. Sa Episcopul nostru la Timișoara. Sâmbătă în 28 Oct. a. c. se va deschide cu mare solemnitate Târgul de Mostre din Timișoara, la care va participa și Guvernul țării reprezentat prin un domn Ministru. Serviciul divin la deschiderea acestui târg, îl va oficia P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de mai mulți preoți.

Congresul misionar la Chișinău. Dela Timișoara P. S. Sa Episcopul nostru va pleca, în calitate de reprezentant al Sfântului Sinod, la Congresul misionar din capitala Basarabiei. Acolo P. S. Sa va ține o conferință despre apostolatul laic. Dela Chișinău P. S. Sa va sosi la Arad cam prin 2 sau 3 Nov. a. c.

Episcop la Huși. Episcop al Hușilor, în metropolia Moldovei, a fost ales P. S. Sa Arhiepiscopul Nifon Craioveanu, vicarul Episcopiei dela Râmnic, cu 95 de voturi. P. S. Sa este o persoană blândă, tineră, înzestrat cu o cultură frumoasă. A scris mai multe cărți din domeniul bisericesc, într-o vreme a colaborat la revista noastră „Biserica și Școala“.

Alegerea de Episcop la Cetatea-Albă, unde P. S. Sa Arhiepiscopul Dionisie Erhan a primit majoritatea voturilor, a fost anulată de Sfântul Sinod, deoarece P. S. Sa Dionisie nu îndeplinește condițiunile cerute de noua lege de organizare bisericească. Deci Sfântul Sinod va fixa un nou termen pentru alegerea Episcopului la Cetatea-Albă.

CONVOCARE

Consiliul central al asociației mirenilor „Frăția ortodoxă română“, convoacă prin aceasta pe toți membrii și membrele ei la

CONGRESUL GENERAL FESTIV

care va avea loc la Cluj în ziua de 6 Noembrie 1933 (a doua zi după festivitățile sfințirii Catedralei) cu următoarea

Ordine de zi:

1. Liturghie arhierescă în noua Catedrală la ora 9 a. m.
2. Pomenirea Mitropolitului martir Sava Brancovici, dela a cărui moarte se împlinesc 250 ani, printr'un parastas și un panegiric rostit de D. Ioan Sandu, directorul Școlii normale din Sibiu.
3. Deschiderea congresului în Catedrală prin cuvântarea Președintelui.
4. Raportul Secretarului general.
5. Votarea moțiunii.

6. Prezentarea membrilor F. O. R-ului în audiență de omagiu la P. S. Episcopul Nicolae Ivan al Clujului, la ora 12 a. m.

7. La ora 8 seara, în Teatrul Național reprezentarea piesei „Cerurile spun“, simbol dramatic ortodox, scris de Prof. V. Papilian membru al asociației noastre.

Cluj, din ședința consiliului central, ținută la 11 Oct. 1933.

Secretar general:

I. Mateiu

Președinte:

Sextil Pușcariu

Nr. 6608 | 1933.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenul de calificare preotească cu absolvenții de teologie din Eparhia Aradului, precum și examenul preotesesc de promovare se va ține în 7—9 Noembrie și în zilele următoare în sala de ședințe a Consiliului eparhial.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 25 Octomvrie 1933.

Consiliul Eparhial ort. rom.
A r a d.

Parohii vacante.

În urma decedării capelanului Mircea Anghel, se deschide concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Aurel Iancu din Zărand.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 32 jug. cadastrale.
2. Uzufuctul intravilanului parohial.
3. Răscumpărarea birului cu suma de 800 Lei.
4. Stolele legale.

Din venitele mai sus notate, capelanul va beneficia de jumătate.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se va cere calificarea recerută. Cel ce dorește a reflecta la aceasta parohie își vor înainta recursurile — adresate Consiliului par. din Zărand — în termenul legal de concurs și ajustate reglementar, oficiului ppsc din Ineu, având în acest timp să se prezinte în sf. bis. din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, cu stricta observare a reglementului pentru parohii.

Președinte: Cornel Papp m. p.

Notar: Dimitrie Farcaș m. p.

În înțelegere cu: Mihai Cosma, protopop.

1—3